

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در قراردادهای ریالی و بخش ریالی قراردادهای ارزی ریالی فاقد تعدیل نرخ (به جز ماده ۴ و ۸) و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ماده ۸ و پیمان سرجمع مندرج در ماده ب-۱) که از محل وجوه عمومی تأمین اعتبار می‌شود و آخرین روز مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده و قرارداد براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند.</p> <p>ماده ۱- در این دستورالعمل منظور از پیمانکار عبارتست از پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تأمین‌کنندگان مصالح و تجهیزات پروژه‌های در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور می‌باشد.</p> <p>ماده ۲- قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح که برای اجرای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل می‌شود.</p> <p>ماده ۳- مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روش‌های "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی (استفاده توأمان از روش الف و ب) محاسبه و اعمال می‌شود.</p> <p>تبصره ۱- در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱ تا ۰/۸ باشد، در این موارد قسمت ارزش قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش الف یا "ب" قابل استفاده است. به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت توأم از روش "الف" و "ب" استفاده شود.</p> <p>ماده ۴- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.</p> <p>ماده ۵- در پیمان‌های ریالی مشمول تعدیل که بخش‌های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است. (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می‌باشد).</p> <p>ماده ۶- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ به بعد تعیین و ابلاغ شده‌اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند.</p>		

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>ماده ۷- مجوز پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل، دریافت اعلام وصول کتبی فرم‌های اطلاعاتی پیوست (بسته به مورد) می‌باشد که لازم است پس از تکمیل، اصل آن با مهر و امضای کارفرما و ذیحساب به انضمام نسخه نرم افزاری اطلاعات، به دبیرخانه شورای فنی استان محل استقرار کارفرما ارسال شود.</p> <p>ماده ۸- در صورت پیش‌بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوتی بجز موضوع ماده ب-۱-۳ در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار، تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود.</p> <p>در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوت در پیمان سرجمع موضوع بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴، نباید مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه‌های مذکور شود.</p> <p>تبصره ۲- در استفاده از ماده ۸ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار t بر یک ضریب t (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک سوم مقادیر جداول شماره ۳ و ۴ کاهش یابد.</p> <p>ماده ۹- در مورد قراردادهای سرمایه‌گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تأمین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه‌گذار بعد از ۹۱/۰۵/۰۱ تا ۹۷/۰۱/۰۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است. برای جبران این اثرات می‌توان از تطویل مدت بهره‌برداری تجاری، تطویل مدت استهلاك پیش‌خریدهای پرداختی احتمالی، پیش‌خرید مجدد در طول دوره ساخت یا بهره‌برداری تجاری، ایجاد تنفس در استهلاك پیش‌خریدها، تعویق بخشی از سرمایه‌گذاری غیر اولویت‌دار با توافق سرمایه‌پذیر، تغییر فهرست اولیه پیشنهادی کالاها به کالاهای داخلی با توجه به عدم امکان تدارک برخی از کالاهای خارجی، انتقال بازپرداخت تسهیلات اخذ شده توسط سرمایه‌گذار از سیستم بانکی به سرمایه‌پذیر در صورت امکان، انتقال تمام یا بخشی از پروژه به سرمایه‌پذیر و یا تغییر قیمت تمام یا بخشی از محصول یا تغییر قیمت فروش محصول (برای پروژه‌های خودگردان) استفاده نمود به نحوی که انتظارات اولیه سرمایه‌گذار بر اساس مدل مالی منضم به پیمان تأمین گردد.</p> <p>تعیین مدل مالی جبرانی، صرفاً با تایید وزیر و یا بالاترین مقام سازمان سرمایه‌پذیر (در مورد سازمان‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) امکان‌پذیر می‌باشد.</p> <p>ماده ۱۰- در صورت عدم قصور پیمانکار در انجام تعهدات پیمان (به تشخیص کارفرما)، تأخیرات از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود.</p>		

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>ماده ۱۱- در پیمان‌های مشمول تعدیل که از شاخص‌های رشته‌ای جهت پرداخت تعدیل استفاده می‌شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می‌توان از شاخص‌های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص‌های رشته‌ای استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد.</p> <p>ماده ۱۲- برای پیمان‌ها و یا مناقصاتی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و پیمان یا اسناد مناقصه فاقد تعدیل می‌باشد، در صورتی شروع یا ادامه کار با نرخ پیمان میسر نباشد، با درخواست پیمانکار، کارفرما باید به یکی از سه روش زیر عمل نماید:</p> <p>۱- در صورت عدم مبادله قرارداد، لغو مناقصه و آزادسازی تضامین پیمانکار به استناد بند "ب" ماده ۲۴ قانون برگزاری مناقصات</p> <p>۲- در صورت مبادله قرارداد، خاتمه پیمان با درخواست پیمانکار.</p> <p>۳- درخواست تجدید نظر در نرخ پیمان طبق ضوابط بخشنامه ۱۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ (بدون لحاظ بند ۲-۱-۱۰ و جزء خ بند ۲-۲-۳ بخشنامه مذکور) و همچنین ماده ۱۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پروژه‌های معاملات متوسط</p> <p>ماده ۱۳- در مواردی که به استناد بخشنامه ۳۸۰۸/ش ف مورخ ۱۳۸۳/۰۳/۱۷ پیمان جدید برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و مبانی پیمان اولیه منعقد شده باشد، در صورتی که پیمان اولیه مشمول دستورالعمل حاضر باشد، پیمان جدید نیز مشمول این دستورالعمل خواهد بود.</p> <p>ماده ۱۴- تا اعلام شاخص‌های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص‌های ابلاغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود. با اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می‌گردد.</p> <p>ماده ۱۵- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.</p> <p>ماده ۱۶- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط بر عهده دستگاه اجرایی و کارفرمایان مربوطه می‌باشد.</p> <p>ماده ۱۷- این دستورالعمل در پیمان‌هایی که تا کنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد تسویه حساب انجام نشده است، جایگزین دستورالعمل شماره ۹۷/۷۰۱۰۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ می‌شود، لیکن در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکرد سال‌های ۱۳۹۶ (از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱) و ۱۳۹۷ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد.</p>		

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

الف-۱- این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل و هرگونه مابه‌التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تأیید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

الف-۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = F \left[\frac{C_i}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M: مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C₀: قیمت ارز، بر اساس تاریخ آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار طبق جدول شماره ۱ (قیمت‌ها بر مبنای نرخ یورو می‌باشد و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی به صورت میانگین در ماه مورد نظر تبدیل می‌شوند)

تبصره ۱- چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C₀ می‌شود.

C_i: قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) که برای بازه زمانی ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بر اساس جدول ۱ و برای موارد پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱، بر اساس نرخ بازار ثانویه اعلامی توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود. در صورت عدم امکان استخراج نرخ بازار ثانویه در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور، از جدول ۲ استفاده می‌گردد.

جدول ۱: نرخ C₀ و C_i

قبل از مهر ۹۶	مهر ۹۶	آبان ۹۶	آذر ۹۶	دی ۹۶	بهمن ۹۶	اسفند ۹۶
۴۶،۳۳۰ ریال (برای هر یورو)	۴۶،۵۶۵ ریال (برای هر یورو)	۴۷،۲۱۵ ریال (برای هر یورو)	۴۹،۴۶۸ ریال (برای هر یورو)	۵۱،۶۲۳ ریال (برای هر یورو)	۵۷،۷۶۴ ریال (برای هر یورو)	۵۷،۷۶۴ ریال (برای هر یورو)

شماره: ۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۲۰	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

جدول ۲: نرخ C_i

۱۳۹۷/۰۳/۱۱	۱۳۹۷/۰۳/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۱	۱۳۹۷/۰۱/۰۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۳/۲۰	۱۳۹۷/۰۳/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۰
ریال ۶۶،۳۲۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۴،۶۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۵،۹۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۴،۹۴۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۲،۲۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۵۹،۱۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۵۷،۷۶۰ (برای هر یورو)
	۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۱	۱۳۹۷/۰۴/۱۱	۱۳۹۷/۰۴/۰۱	۱۳۹۷/۰۳/۲۱
	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
	۱۳۹۷/۰۵/۱۵	۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۴/۳۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۰	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	۱۳۹۷/۰۳/۳۱
	ریال ۹۰،۸۲۶ (برای هر یورو)	ریال ۹۱،۴۷۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۶،۵۹۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۴،۶۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۵،۵۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۸،۴۹۰ (برای هر یورو)

تبصره ۲- در صورتی که پیمانکار از ارز بانک مرکزی و ثبت سفارش جهت خرید خارجی استفاده نماید، از نرخ مربوطه در تعیین C_i استفاده می‌شود. در مورد خریدهای ثبت سفارش شده، در صورتی که در هریک از مراحل ترخیص کالا از گمرک، پیمانکار موظف به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز سیستم ثبت سفارش با نرخ ارز مورد نظر گمرک شود، پس از ارائه مستندات مربوطه و تأیید کارفرما، مابه‌التفاوت مربوط نیز در تعیین C_i لحاظ می‌گردد.

I : در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از شهریور ۱۳۹۶ تا تاریخ تعیین C_i (مثال: در صورتی که انتقال ارز در اسفند ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه: $I=6$) در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C_i (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آبان ۱۳۹۶ باشد و انتقال ارز در بهمن ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه $I=3$)

تبصره ۳- مقدار I در مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای موارد انتقال ارز به فروشنده خارجی (با ورود کالا به کارگاه هر کدام که زودتر باشد) در دوره تاخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

F : ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N : درصد قابل پیش‌بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۳ تعیین می‌شود.

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

جدول شماره ۳

سال مربوط به آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶
ضریب N	۱/۴ درصد	۵/۵ درصد	۲/۵ درصد	۱/۴ درصد	۱/۲ درصد	۱ درصد

P: آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد. (در صورتی که P بر اساس میزان ارز واریزی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، از نرخ مندرج در جدول ۱ استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K: درصد ارزبری قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد، باتوجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار، پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، بر اساس نرخ مندرج در جدول ۱، به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد، لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد).
P₀: مبلغ قرارداد (ریال):

منظور همان مبلغ اولیه قرارداد است که تغییرات ناشی از تغییر مقادیر کارها و قیمت کارهای جدید در آن اعمال شده است.

الف ۱-۲- مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل، طبق روال تعیین شده برای پرداخت‌ها در پیمان، پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما به حساب بستانکاری پیمانکار منظور می‌شود.

الف ۲-۲- در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می‌شود.

الف ۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، یا زمان تسویه با بانک عامل یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تأیید کتبی کارفرما و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان اقدام مذکور هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر، ناشی از قصور پیمانکار نباشد، تاریخ واقعی تسویه یا انتقال ارز، ملاک تعیین قیمت ثانویه ارز (C_i) خواهد بود.

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

ب-۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد و پیمان‌های سرجمع منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش‌بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده که مشمول این دستورالعمل می‌باشد، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورتحساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است تهیه و ارائه می‌نماید. مبلغ این صورتحساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$\alpha_i * \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل فهرست بهای واحد پایه} = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$$

$$\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - t$$

α_i : ضریب جبرانی

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۴ تعیین می‌شود.

S_0 : شاخص دوره پایه

تبصره ۱: دوره پایه در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ باشد، شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه‌ای است که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد.

S_i : شاخص دوره انجام کار

جدول شماره ۴

چهارم	سوم	شهریور	مرداد	تیر	اول	چهارم	سوم ۱۳۹۶	سه ماهه انجام کار
۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۶	و قبل از آن	
۱/۱۷	۱/۱۴	۱/۱۱	۱/۱۰	۱/۰۹	۱/۰۷	۱/۰۳	۱	ضریب t
				چهارم	سوم	دوم	اول	سه ماهه انجام کار
				۱۳۹۸	۱۳۹۸	۱۳۹۸	۱۳۹۸	
				۱/۳۳	۱/۲۹	۱/۲۵	۱/۲۱	ضریب t

شماره: ۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۸/۰۳/۲۰	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p>ب-۱-۱- برای تعیین S_0 و S_i در پیمان‌هایی که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد، از شاخص فصلی (گروهی) استفاده می‌شود و در پیمان‌های سرجمع از شاخص رشته‌ای استفاده می‌شود.</p> <p>ب-۱-۲- به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش‌های خرید پیمان‌های مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تأمین مصالح به کل بهای فصل (Q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص‌های مربوطه جهت استفاده در رابطه (۱) محاسبه گردد.</p> <p>به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های فولادی، اگر از شاخص‌های فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تاسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل را تعیین نماید ($Q \leq 1$) و سپس طبق رابطه زیر، شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود.</p> <p style="text-align: center;">شاخص خرید لوله در دوره مورد نظر</p> $= \left(\frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره مورد نظر} - (1 - q) \frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره پایه}} \right) \times \text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}$ <p>ب-۱-۳- در پیمان‌های سرجمع در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، مصالحی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر فولادوسیمان) لحاظ نمی‌شوند.</p> <p>ب-۱-۴- در پیمان‌های سرجمع در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز (صرفاً در محاسبات این بخشنامه) است.</p> <p>ب-۲- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل (از جمله پیمان‌های EPC) که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابه با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت</p>	

شماره:	۹۸/۱۳۵۵۸۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۸/۰۳/۲۰	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
<p>درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ب-۱، برای پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از افزایش نرخ ارز استفاده می‌شود.</p> <p>ب-۳- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تأخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تأخیرات غیرمجاز، مشابه ضوابط بند ۴-۲ بخشنامه ۷۳/۱۷۳۰/۱۰ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوط، محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند. ضمن اینکه مقدار t در مدت اولیه پیمان و تأخیرات غیرمجاز افزایش می‌یابد و در مدت تأخیرات مجاز افزایش نخواهد یافت.</p> <p>ب-۴- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.</p> <p>ب-۵- امکان استفاده از روش ترکیبی (تبصره ذیل ماده ۲ این بخشنامه) برای یک تجهیز یا کالا وجود ندارد و استثنائاً در مورد تجهیزات و کالاهای تخصصی که در داخل کشور تولید شده، ولیکن قطعات اصلی و مواد اولیه آنها از خارج کشور تأمین می‌شود و امکان انطباق صحیح آنها با رشته و فصول تعدیل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور وجود ندارد؛ لازم است به تشخیص وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند)، درصد ارزیابی تجهیزات کالاهای مذکور تعیین و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردد. تا پس از تأیید این سازمان، توسط وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) ابلاغ گردد. به این ترتیب برای بخش ارزیابی تجهیزات فوق از روش "الف" و برای مازاد بر آن از روش "ب" (پس از انجام مشابهت سازی) استفاده شود. در این حالت C_i (بر مبنای نرخ یورو) و I طبق ماده الف-۲ برای تاریخ ورود تجهیزات به کارگاه و یا تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمان‌بندی مصوب، هرکدام که نرخ ارز کمتر باشد خواهد بود.</p>		
 محمد باقر نوبخت		

بسمه تعالی

فرم اطلاعاتی مربوط به درخواست مجوز اعمال بخشنامه های حاوی:

دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل

۱- عنوان طرح :	۲- شماره طبقه بندی طرح :	
۳- عنوان پروژه :	۴- شماره پروژه :	
۵- دستگاه اجرایی:	۶- دستگاه نظارت :	
۷- پیمانکار:	شماره شناسه ملی شرکت پیمانکار:	
۸- موضوع پیمان:	محل اجرای پیمان:	
آخرین روز مهلت ارائه پیشنهاد قیمت:	تاریخ عقد پیمان: تاریخ شروع پیمان:	
۱۰- نحوه واگذاری کار: مناقصه ☐ ترک مناقصه ☐	۱۸- ضریب پیشنهادی پیمانکار:	
۱۱- مدت اولیه پیمان :	۱۲- مبلغ اولیه پیمان:	
۱۳- مدت تاخیر مجاز تاکنون: ماه	۱۵- مدت تاخیر غیرمجاز تاکنون: ماه	
۱۶- آخرین پیشرفت فیزیکی کار : درصد	پیش بینی زمان اتمام پروژه: سال	
مبالغ صورت وضعیت کارکرد- تایید شده توسط کارفرما		
سال ۱۳۹۶	ریال	
سال ۱۳۹۷	ریال	
مبلغ عملکرد بخشنامه نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز		
تایید شده توسط کارفرما		
پرداخت شده		
سال ۱۳۹۶	روش الف	ریال
	روش ب	ریال
سال ۱۳۹۷	روش الف	ریال
	روش ب	ریال

ذیحساب

نام، مهر و امضا

کارفرما

نام، مهر و امضا

